

۵۴۹

دانشگاه تهران

دانشکده داروسازی

برای دریافت درجه دکتری از دانشگاه تهران

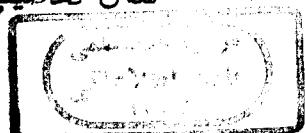
موضوع : کنجد و ارزش غذائی آن

نگارش :

علی اصغر اطمینان

۱۳۵۱ - ۵۲

سال تحصیلی

شماره پایان نامه: ۱۰۲۱

۸۱۹

تقدیم به :

پدر و مادر عزیزم

۸۱۹

تقدیم به :

همسر مهربانم که مشوق من در امر تحصیل

بوده است .

تقدیم به :

استاد ارجمند جناب آقای دکتر بسرا

تقدیم بـه :

استاد گرامی جناب آقای دکتر فرهنگی
که در تنظیم این پایان نامه مرا یاری
نموده اند.

تقدیم بـ—ه :

استاد گرامی جناب آقای دکتر آئینه چسی

تقديم بـ :

خانم دكتور فيلسوف

فهرست مطالب

الف

صفحه	موضوع
۱	سرآغاز
۴	بیوسنتز اسید های چرب
۹	بیوسنتز تری کلیسرید ها
۱۱	اسید های چرب نرمال
۱۱	مشتقات اسید های چرب
۱۵	کنجد
۱۷	گیاه کنجد
۲۱	گیاهان مشابه کنجد
۲۲	مشخصات تجزیه ای روغن کنجد
۲۴	دانه کنجد
۲۶	تجزیه تفاله کنجد
۲۷	طرز تهیه روغن کنجد
۲۹	مشخصات روغن کنجد
۳۶	تقلبات روغن کنجد

بقیه فهرست مطالب

صفحه	موضوع
۳۸	صرف کنجد در ایران
۳۹	سرامولین
۴۰	سرامول
۴۱	سراامین
۴۹	تعیین مقدار روغن موجود در دانه های روغنی
۵۵	تعیین مقدار ازت
۵۹	تعیین مقدار خاکستر تام و خاکستر محلول و نامحلول در آسید
۶۰	تعیین مقدار رطوبت و مواد فرار
۷۱	تعیین مقدار مواد سلولزی
۷۶	تعیین مقدار خاکستر از دانه کنجد محصول گرگان
۷۸	تعیین مقدار روغن از دانه کنجد محصول گرگان
۷۹	طرز تهییه متیل استر برای گلیسرید ها
۸۱	منحنی اسید های چرب روغن کنجد گرگان .
۸۲	نتیجه
۸۴	منابع مورد استفاده

سرآغاز

روغنها و چربی ها به مقدار زیاد در رایبیت و در جثه حیوانات و گیاهان وجود دارند حتی در موجودات زره بینی مانند مخمرها و باکتریها بمقادیر زیاد نسبتاً "زیادی از چربی برمی‌تویند در حیوانات این مواد بنام چربی نامیده شده واکثر به بورت پیه در زیر پوست درون شکم و سایر اعضاً یافت می‌گردند و تعدادی از حیوانات وجود دارند که بعضی از آنها مملو از چربی می‌باشند مانند نهنگها و خوک و بعضی از پرندگان شناگر.

در گیاهان چربی ها اکثر "در هسته و میوه جمع می‌شوند و مقدار این مواد تقریباً بیش از نصف وزن دانه یا میوه می‌باشد. میوه های نارنگی اغلب دارای مقدار کمی از مواد چربی بوده ولی در طی دوره ریویش و رسیدگی مقدار آن افزایش می‌یابد. کشت دانه های روغنی یکی از مهمترین منابع تولید انرژی و مبارزه با گرسنگی برای ملیونها مردم جهان بشمار می‌رود.

در سراسر آسیا و افریقا و امریکای لاتین که بیش از نصف سکنه جهان را تشکیل میدهند از از غذای کانی برای حفظ نیرو و سلامتی مهربانند. جمیعت جهان در سال ۱۶۰۰ در حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون بوده

و این رقم در سال ۱۸۰۰ دو برابر خود رسیده و در سال ۱۹۰۰ به
رقم ۱۵۰۰ میلیون نزدیک شده و تا کنون این رقم بیش از دو برابر گردیده
است بهارت دیگر سکنه زمین در حال حاضر در حدود ۳۰۰ میلیون
نفر میباشد.

شواهدی که در دست است نشان میدهد که جمعیت جهان در سال
۲۰۰۰ بین ۶۰۰۰ تا ۷۰۰۰ میلیون نفر خواهد رسید.
۶۰٪ ۸۰٪ مردم کشورهای توسعه نیافته از عواید زمین امرار
محاش میکنند مثلاً تکنیک کشاورزی در این مالک عقب مانده است
و در اکثر کشورها بدلت عدم بهروزی صحیح از زمین و روش‌هایی
قدیمی تولید مواد غذائی ناکافی بوده و سوءتفذیه بطری مشخص بوضوح
دیده میشود تولید و کشت دانه‌های روغنی با استفاده از روش‌های
نوین یکی از راههای مفیدی است که انسان قادر است با فقر مواد غذائی
مبارزه کند. غذاهای اصلی یعنی گندم و برنج و ذرت فقط حاوی ۷/۵ تا
۱۳ درصد پروتئین میباشد. سبزیجات ۲۶ درصد و پنجه و دانه و تخم
آفتاب‌گردان ۲۰ درصد و دانه کنجد ۲۵ درصد پروتئین دارند.

بنا براین مسلم است که دانه های روغنی از دو نظر مورد بهره بسیاری

هستند :

اول — از نظر مقدار قابل ملاحظه روغن موجود در آنها و در مرحله بعد از نظر مقدار پرتوئینی که در آنها موجود میباشد.

بیوسنتز اسید های چرب :

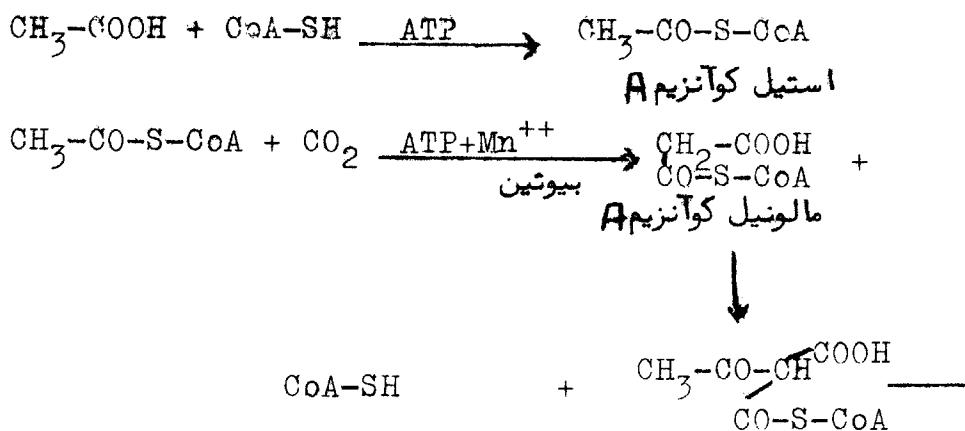
سالها چنین تصور میشد که سنتز چربی ها و رغنهای ثابت بوسیله موجودات زنده بطور ساده شامل یک سری واکنش هایی که مربوط به تجزیه آنهاست انجام میگرفت. بطور اختصاصی این واکنش ها شامل هیدرولیز استرهای گلیسرول و اسید های چرب بوسیله آنزیم لیپاز و سپس جد ا شدن دو گوین بصری استیل کوآنزیم A از زنجیر اسید های چرب بروش بنا اکسید اسیون میباشد.

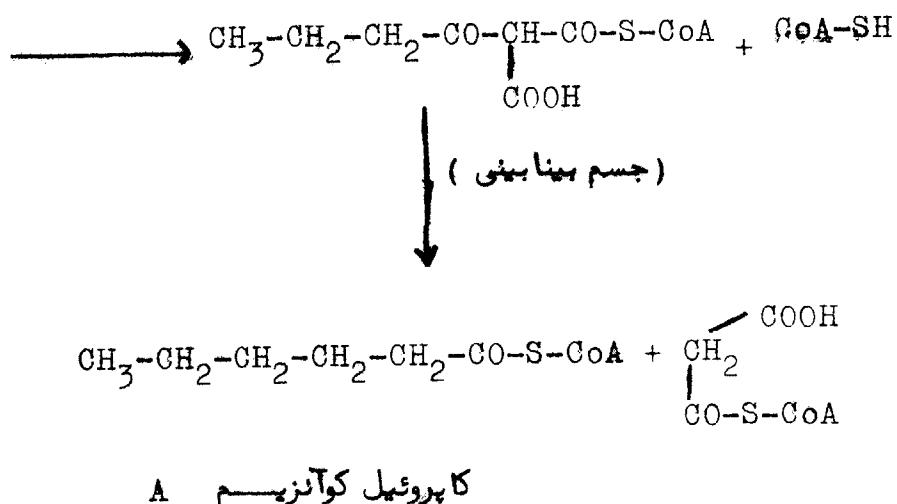
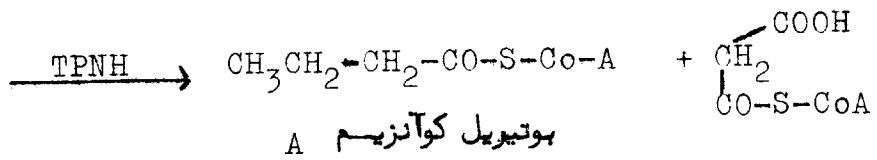
مطالعه بیوسنتز چربی ها نشان داده است که تشکیل چربیها کاملاً از واکنشهای شیمیائی متفاوتی پیروی میکند. در ابتدا قسمت بیوسنتز اسید چربی را مورد مطالعه قرار میدهیم. توانسته اند نشان دهند که این قسمت از ملکول توسط یک سری از واکنشهایی که شامل دوانزیم غامض بعلوه

و اندیزید کربونیک است میباشد. ابتدا مولکول استات با کوآنزیم توکیب شده و تولید استیل کوآنزیم A را میکند و استیل کوآنزیم A تولید شده در اثر توکیب با اندیزید کربونیک بدل به مالوئیل کوآنزیم A شده و جسم حاصله با یک مولکول دیگر استیل کوآنزیم A توکیب شده و تولید یک جسم

پنج کربنی بینابینی را نموده که ابتدا احیاء و سپس آنیدرید کربونیک از دست داده و تولید بوتیریل کوآنزیم A را مینماید. مجدداً یک مولکول مالونیل کوآنزیم A با یک مولکول بوتیریل کوآنزیم A ترکیب شده و تولید یک مولکول بینابینی که دارای ۷ اتم کربن است مینماید که این جسم خود در اثر احیاء شدن بدل به گاپروئیل کوآنزیم A میگردد. تکرار این واکنشها سبب تولید اسید چرب میگردد که دارای تعداد زوج اتم کربن در زنجیر اسید چرب میباشد. بنا بر این قسمت مالونیل موجود در مالونیل کوآنزیم و یک قسمت سه کربنی در حقیقت منبع یک واحد دو کربنی در بیوسنتز اسید چرب میباشند.

→ ترکیبات دهگر

بیوسنتر اسید های چرب

راههای مربوط به بیوسنتر اسید های چرب اشیاع نشده و اسید های با زنجیر کناری و اسید های با تعداد فرد اتم کردن هنوز بطور کامل روش نگردیده است. شواهدی در دست است که قدم اول در تولید اسید های چرب اشیاع نشده باشد بند مضعف عبارت از تشکیل یعنی مشتق استیل